

Mirsad Hadžikadić:

Djelujemo u nekoliko pravaca. Jedan od njih je razgovor sa odborima koje smo uspostavili da rukovode na opštinskim i regionalnim nivoima, kao na primjer u jednoj od najvećih regija, ako ne i najvećoj, regija Bosna, oko rijeke Bosna, kao i regiji Sava gdje ima više stanovnika, ali Bosna je prva ako gledamo po veličini i novcu. Bosna je izgubila osobu koja je predvodila tu organizaciju, gospođu koja je imala porodičnih problema. Umrla je sestra njenog supruga, a imaju i malu djecu, tako da je odlučila da se povuče i posveti vrijeme sebi. Morali smo pronaći novu osobu. Potpredsjednik je preuzeo funkciju predsjednika. On je bio iz te regije ali je na kraju završio u Australiji u posjeti porodici mjesec i po, pa smo morali da reagujemo i izaberemo novog potpredsjednika koji bi vršio dužnost predsjednika u njegovom odsustvu. Istovremeno je u toj regiji došlo do par problematičnih mjesta na opštinskim nivoima. Kao što sam objasnio ranije, u ciklusu izbora ljudi počnu da se međusobno gurkaju, a mi to pokušavamo da spriječimo, i tu iskoče neke personalne netrpeljivosti. Pretpostavljam da do toga dođe u svakoj stranci, ali nas povrijedi više jer nismo to prije viđali i nismo navikli na to. Sad je pravi trenutak za nas da razumijemo ko je ko i da ne dopustimo onima koji se laktaju da se probiju naprijed. Imamo par problematičnih tačaka u regiji Bosna i jednu u regiji Sava. Na kraju smo išli tamo i razgovarali sa ljudima i sada ćemo donijeti odluku kako da riješimo probleme onog što izgleda kao neadekvatno ponašanje te kako djelovati po tom pitanju. Dakle, sastanci sa raznim organizacijama, kako bismo im pomogli da riješe probleme. Ponekad su to dobri sastanci. U jednoj od opština u regiji Bosna su me pitali nakon posljednje tribine mogu li se sastati sa odborom te opštine, i ja sam rekao naravno, očekujući neke probleme. Obično ima jedno ili dvoje ljudi koji pokušavaju da sve izbace iz tračnica. Možda ne baš izbace iz tračnica, nego su puni sebe i smatraju da su važniji od ostalih i žele da se dokažu, ili šta već. Očekivao sam to i sastali smo se u cafeu Vienna u hotelu Evropa, i to je bio zaista vrhunac mjeseca, jer sam sjeo sa njima i teškim glasom tražio da mi kažu u čemu je problem. Pitali su kako to mislim, i rekao sam da mora da postoji razlog zbog kojeg se sastajemo, a oni su rekli da nema i da samo žele da popiju kafu sa mnom. I to je bilo prelijepo. Razgovarali smo o mnogim stvarima u Platformi, i oni su mi ispričali kako kod njih ide i šta se sve treba uraditi, i rekli su mi da im je samo nedostajao razgovor uživo. Svidjelo mi se to, bilo je zaista odlično. Zatim sam išao u Mostar. U

Mostaru je održana politička akademija pa su željeli da i ja prisustvujem, kao i potpredsjednik. Takođe su željeli da prisustvuju članovi političkog savjeta i razgovaraju sa njima, tako da je bilo odlično. Išli smo. Bili su tu upravni odbori grada Mostara i okolnih gradova: Jablanice, Konjica, Stolca, Blagaja. Mostar i okolne opštine su važni jer su većina njih gradovi koji su podijeljeni na Bošnjake i Hrvate, a Mostar nije imao lokalne izbore već osam godina, pa svi pokušavamo da shvatimo kako da ponovo pokrenemo taj proces. To je jednostavno zato što su dvije glavne nacionalne stranke na hrvatskoj i bošnjačkoj strani postigle sporazum jer im se tako sviđa, ne trebaju im izbori. U međuvremenu imaju mnoge, ne samo u Mostaru, škole – dvije škole pod jednim krovom, gdje ne dopuštaju da se djeca miješaju, što je zaista strašno i grozno. Razgovarali smo sa svima njima i diskutovali o tome kako da nastavimo sa organizacijom Platforme za progres u tim gradovima, znajući da će postojati otpor i na hrvatskoj i na bošnjačkoj strani, kojima se sviđaju stvari takve kakve su sada. Takođe smo željeli da počnemo razmišljati o rješenju za Mostar, jer je to poseban slučaj. Još jedna interesantna stvar o Mostaru je da Hrvati govore da sada ima više Hrvata u Mostaru, i da bi oni trebali glasati: jedna osoba jedan glas, i većina pobjeđuje. Ali, u ostatku entiteta Federacija BiH gdje su oni manjina, oni kažu da ne vole to pravilo „jedna osoba jedan glas“, jer će ih većina uvijek nadglasati. Dakle, gdje god su oni u većini, žele da većina pobijedi, ali gdje nisu u većini, oni žele da manjina ima ista prava kao i većina. Zaista interesantna situacija. U nedjelju sam imao prijenos uživo iz Mostara, gdje sam razgovarao sa polaznicima političke akademije, kao i sa raznim odborima u tim gradovima. Zatim smo imali sastanak političkog savjetodavnog organa u Sarajevu, i svi su došli u Sarajevo. Obično održavamo sastanke putem Skypea, ali ovaj put smo željeli da razgovaramo o Mostaru, jer je to značajna tema, pa smo se svi okupili na jednom mjestu. Zašto je to tako važno? Zato što je Mostar simbol. Ono što je *cool* u vezi Mostara je to što je on još uvijek vrlo raznolik. Skoro pa je isti broj Hrvata i Bošnjaka, i vrlo mali broj Srba je ostao u tom gradu, nažalost. Pošto su oni podijeljeni, nema jasne apsolutne većine kao u drugim mjestima, a netrpeljivosti su ogromne jer niko nije „očistio“ onu drugu stranu, pa stoga pokušavaju da dokuče kako da to učine na neki demokratski način. Dakle, Mostar je primjer, a rješenje za Mostar bi takođe moglo funkcionisati u ostatku Bosne. I tako bi trebalo biti u svakom gradu: da mu se dozvoli da bude ono što je bio i ranije – vrlo raznolik, bez jasne većine. Ne znam ni je li prije postojao grad sa apsolutnom

većinom po pitanju Bošnjaka, Hrvata, Srba i ostalih. Dakle, ovo je jako značajna stvar, i mi smo proveli 4-5 sati, nadajući se da ćemo iznijeti prijedlog za Mostar, i to ćemo i učiniti. Imamo dva vrlo dobra alternativna pristupa, provest ćemo mjesec dana u razmišljanju i uključivanju ljudi, pa ćemo početkom marta održati javnu tribinu u Mostaru na kojoj ćemo iznijeti naš prijedlog rješenja za Mostar. Takođe smo odlučili da se pozabavimo još jednim teškim pitanjem, za što je bio potreban sastanak predsjedništva uživo, za razliku od Skype sastanaka koje obično održavamo. To je održano u nedjelju, ja mislim. Ne prošlu nedjelju nego nedjelju prije toga. Tad smo se okupili i pričali o brojnim pitanjima, ali najznačajnije pitanje je bio pronalazak 3-5-10 redova, teza, koliko god, koje će definisati ko smo mi i ispod čega nikada nećemo ići i nećemo prihvatiti ništa što ne slijedi tih 5-6 ili 10 redova. A to je poteklo iz toga što mi sada postajemo sve raznolikiji, imamo više Srba i Hrvata. Interesantno je da nam oni govore da žele da budu prisutni i učinkoviti u cijeloj Bosni i Hercegovini, ali da retorika koju koristimo i naša saopštenja za javnost imaju jasan bošnjački uzorak. Pitao sam kako to misle, i oni su naveli primjer našeg čestog korištenja riječi genocid, a kada pričamo o Republici Srpskoj, ako želimo da ljudi gledaju u nas a onda počnemo pričati o genocidu, oni neće razgovarati s nama. S druge strane, u drugoj polovini Bosne je negiranje genocida od strane ljudi u Republici Srpskoj nešto s čim se ljudi hrvu – grozne stvari su se dogodile, a ljudi govore da nisu sigurni. One ne negiraju da se nešto grozno dogodilo, ali to nije bio genocid. A politička klima je takva da ne možete pobijediti tamo ako pričate o genocidu. Tako da ljudi koji su s nama govore da oni ne ulaze uopšte u definiciju toga da li se dogodilo ili ne, nego samo kažu da moramo riješiti kako da pristupimo ljudima u Republici Srpskoj, jer neki se boje da to kažu, neki su pod pritiskom da to nikad ne kažu, i u suštini ako to kažete onda nećete nidokle stići, ili pak možete da zapadnete u probleme. To je zagonetka: znamo da se to dogodilo, ali kako izbjeći da se o tome govori? Hoće li nas onda vidjeti kao da bježimo od toga? Jer mi ne bježimo od toga, ali bismo takođe željeli da budemo prisutni u cijeloj Bosni i Hercegovini i da povedemo ljude da se počnu kretati prema budućnosti. Jedan način da se to učini je da se kaže da se prihvataju sve odluke koje su donijeli međunarodni sudovi. A međunarodni sud u Hagu je rekao da se dogodio genocid. Dakle, u suštini mi kažemo da se jeste desio, ali bez mahanja zastavom iza koje bi se ljudi tamo bojali da stanu zajedno sa nama. Bila je to interesantna diskusija, jednostavno zato što su pitali kako to mislimo, i da ne

možemo tako govoriti, a ja sam predložio da budemo pragmatični, ne kažemo da se to nije dogodilo, jer dogodilo se, ali važno je kako govorimo o tome, ako želimo da budemo prisutni svugdje i da ne budemo viđeni kao isključivo bošnjačka stranka. Ne znam da li ijedna druga stranka prolazi kroz ovu vježbu, ali mi želimo to da učinimo. Mi se ne bojimo toga i želimo da o svemu govorimo otvoreno. To je bila zaista interesantna diskusija. Počeo sam predloživši da razmislimo o ovome sedmicu-dvije, i da zapišemo svoje misli, pa kada se opet okupimo u istom sastavu, da razmotrimo sve što su svi zapisali, i da počnemo da svodimo na tih 5-6-10 redova. Ali nisam mogao zaustaviti ljude da govore, jer su bili tako uznemireni. Svi su željeli da kažu nešto, ali moramo naći način da ljudi ne budu ljuti jedni na druge, nego da razmišljamo i razgovaramo o teškim temama. Na primjer, Mostar i kakav pristup izgraditi po pitanju Mostara, te strategije za lokalne izbore i kako definisati lokalnu tematiku. Već smo imali jednu odličnu sjednicu sa opštinom Novi Grad, najvećom opštinom u Bosni i Hercegovini, a sad ćemo to uraditi sa još 4-5 drugih opština. Onda ćemo kreirati dokument koji će služiti kao vodič za ostale lokalne odbore: kako da razmišljaju o lokalnim izborima. Takođe moramo da organizujemo akademiju koja će da radi sa kandidatima i priprema ih za utrku, te finaliziramo kadrovsku jedinicu koja će pomoći sa traženjem pravih kandidata. Dobio sam i poziv iz Tuzle, iz lokalne organizacije grada Tuzla, da govorim i pomognem im da razmišljaju o izborima: šta se treba uraditi, koje resurse bi mogli dobiti iz centrale stranke da se to potpomogne. Takođe formalno uspostavljamo stručne timove za razna pitanja. Dakle, u suštini mi radimo na tome da kadrovski odjel profunkcioniše, da se kreira i finalizira naša strategija za lokalne izbore, kao i timovi koji će se brinuti o izborima, organizovati nas i pripremiti nas za izbore. Logistički, na primjer, tražit će se od nas da obezbijedimo 500-600 posmatrača na izborima, što znači da moramo i njih da imamo spremne, kao i ljude koji će upravljati biračkim odborima. Sve to mora biti pripremljeno i ljudi se moraju educirati o tome šta tražiti i šta to sve znači. Zatim uspostavljamo stručne timove, tako da oni mogu govoriti o raznim temama i pripremiti kandidate za ta pitanja i diskusiju o tim temama i definisanje svojih prioriteta, istovremeno ispunjavajući potrebe ljudi unutar naše organizacije. Pokušavamo da uposlimo izvršnog direktora, nekoga ko će raditi na postavljanju organizacije i procesa na svoje mjesto. Vjerovatno ćemo pronaći nekog ko ima iskustva u političkom životu pa može takođe pomoći političkim savjetima. Nemamo koordinatora

centralnog ureda jer nam je potreban taj novac da bismo uposlili izvršnog direktora. Određeni ljudi se javljaju da nam pomognu da se plate određene pozicije. Prikupljanje novca je i dalje veliko pitanje. Izbori dolaze, a oni su skupi, a mi nemamo novca. Organizujemo se u dijaspori, uključujemo njih. Toliko je pitanja, a ono što me muči je kad ljudi kažu da mi treba više ljudi koji će biti u medijima. Da, tako je, ali oni ne istupaju. Ne mogu im ja i stvoriti mogućnost i reći im šta da kažu. Oni treba da izdaju saopštenje za javnost ili iznesu mišljenje koje će biti interesantno medijima tako da ih oni pozovu. Dok ljudi gledaju kako se razvijamo, dobijam sve više i više savjeta o tome šta bih trebao raditi, dok istovremeno oni ne rade ništa i ja bih trebao biti taj koji radi sve to. Srećom imam puno ljudi koji pomažu sa raznim odborima, i tako dalje, međutim, ljudi u samoj organizaciji su u redu. Oni koji sa strane dostavljaju savjete o tome šta bismo mi trebali raditi, odnosno šta bi Mirsad uvijek trebao raditi – taj dio je obeshrabrujući. Takođe nastavljamo da se borimo sa tim da pokrenemo ljude da uplate članarine, što nam je važno za omogućavanje funkcionisanja organizacije. U svakom slučaju, toliko je stvari koje treba da uradimo, i toliko je zahtjeva upućenih meni da se pojavim na raznim javnim tribinama u zemlji i izvan nje. Definitivno se ne može nastaviti na ovaj način. Ja ne mogu biti svugdje. To je interesantno. Ljudi me pozovu da ja dođem, a ja im kažem da ima regionalna organizacija i predsjednik regionalne organizacije, i da bi ta osoba trebala tu da bude, a onda oni kažu da ne žele. Pa, morate da radite sa ljudima koje imamo sada kako biste pomogli da se pokret proširi, a onda, kada počnete da imate povjerenje u njih, bit će više interesa da se radi na ovome jer ste aktivni. Bilo kako bilo, postoji metež i mnogo stvari se dešava, ali se veoma pozitivno krećemo u pravom smjeru. Vidjet ćemo koliko dugo će trebati prije nego počnemo da izgledamo kao dobro podmazana mašina, vidjet ćemo.

Clark Curtis:

Kako organizacija raste i postaje raznovrsnija, čini se da je to očito jedno iskustvo učenja kako nailazite na situacije, jer saznajete šta se dešava u Mostaru i kako da se nosite s tim problemom. To vjerovatno nije nešto na što ste već pomislili da bi se moglo desiti, i ono sada predstavlja izazov, ali će takođe biti interesantno jer usput učite o stvarima.

Mirsad Hadžikadić:

To je vrlo težak izazov. Na primjer Mostar. Želite biti u Mostaru i želite uključiti i Bošnjake i Hrvate, a naravno i Srbe, ali oni su tako žestoko bombardovani nacionalnim porukama i retorikom, da morate na neki način da uzvratite na to. Ali takođe morate biti svjesni činjenice da oni žive u tom okruženju i da, ako javno kažu nešto što je protiv glavne struje tamo, barem glavne struje po pitanju stranke koja je na vlasti, onda će oni trpiti posljedice, a ja ne želim da oni trpe posljedice. Šta mi da kažemo i kako da to kažemo a da oni budu sigurni i da budu dio ovoga, a ne da budu viđeni kao da napuštaju istinu. I to je zaista teško, jer ljudi moraju biti hrabri, a mali broj izabire tu opciju. Na primjer, nedavno smo imali saopštenje za javnost o energiji. To je vruća tema u Sarajevu, i mi zapravo izdajemo i saopštenje za javnost o okolišu i strašnom smogu u Sarajevu. Saopštenje koje smo izdali u vezi energije je bilo interesantno i sadržavalo je neke prijedloge za poboljšanje uslova. Jedna od lokalnih televizija je to zapazila i pozvala me da dođem i komentarišem u njihovom programu uživo, a ja sam rekao da je to prilika da se neko drugi pojavi u medijima umjesto mene, s obzirom da ja nisam stručnjak, ali da imamo ljude koji su to zapravo napisali, i da bi oni to mogli učiniti. Oni su pristali. Jedna osoba nije to mogla uraditi jer je u Banjaluci odnosno nije bila fizički prisutna, druga osoba koja je s nama od prvog dana je rekla da se boji da se pojavi na televiziji i govori o tome jer bi mogla imati posljedice na radnom mjestu. Pa smo pronašli treću osobu, i on je rekao određene stvari, ne baš sve što je trebalo reći, ali barem je nešto učinjeno. I onda čim je to bilo na televiziji, primio sam 4-5 poziva u kojima su me pitali zar ne znam da je ta osoba bila u drugoj stranci, te kako je on uradio ovo i ono. Dakle, sad morate biti zaista oprezni. Ljudi s jedne strane žele da imaju još ljudi a ne samo mene, a s druge strane morate brinuti šta će oni reći o tome ko su ti ljudi i kakva je poruka koju oni šalju, te ko su oni bili u prošlosti a da ja to ne znam. Ali, najgora stvar je to što mnogi ljudi, ne samo oni koji vrijedno rade unutar organizacije, nego mnogi drugi koji nas na neki način podržavaju, nisu voljni da mnogo doprinesu ali ipak traže sva prava i iznose sve prijedloge, a mi moramo slušati sve te prijedloge, znajući vrlo dobro da nema šanse da se uradi išta od toga ili sve to, jednostavno zato što ne zavisi od mene. Ja ne određujem ko će me pozvati na intervju na televiziji, a ako pozovu mene ja mogu reći da ja to ne mogu ali da može određena druga osoba. Možda će oni nekad pristati na to a nekad neće. A onda moram da brinem koga

zapravo da preporučim i šta će ta osoba reći te hoće li se on ili ona bojati, te da li ta osoba dovoljno dobro razumije Platformu, da li je dovoljno elokventna da se nosi čak i sa teškim pitanjima tako da kaže nešto značajno ali tako da ne inkriminira sebe ili Platformu. Možda ne „inkriminira“, nego predstavi u lošem svjetlu.

Clark Curtis:

Samo još par pitanja. Razgovarali smo o tome ranije, ali ponovo si danas spomenuo bavljenje određenim odborima i opštinama, ljudima koji napuštaju jer je došlo do internih sukoba. Da li je to izazvalo metež kod članova Platforme, kad vide da ljudi napuštaju?

Mirsad Hadžikadić:

Pa jeste, nažalost. Dođe do neke diskusije o osobi koja napušta, i onda se ljudi pitaju šta se dešava i zašto tako mnogi napuštaju. Pa, ništa se ne dešava. To je sazrijevanje i normalno je. Ljudi dođu iz raznih razloga, pa oni koji dođu iz ne tako korisnih razloga odnosno dobrih razloga, ili koji dođu zbog lične koristi, nadajući se mjestu na izbornim listama ili unutar organizacije i da će imati korist od nje, mi ih pustimo da idu, zapravo ih ohrabrimo da idu. Nismo zvanično nikoga lišili članstva, ali počeo ćemo i to raditi jer čekanje njih da sami napuste u suštini nije dobra strategija i može prouzrokovati mnogo tuge mnogima. Dakle, ja im ponavljam da je to zapravo dobro jer mi nemamo kriterije za ulazak, i da su to samo nestrpljivi ljudi koji ionako nisu trebali tu da budu, te da je to dobro. A onda se oni slože da je to dobro, ali ne razumiju da čak i njihovo pitanje navodi druge da pomisle da se nešto zaista dešava. Ništa se ne dešava. Loših ljudi ima svugdje, odnosno ima ljudi koji nisu za nas i koji bi trebali biti u nekoj drugoj stranci. Mi to ne radimo tako, i zato ih zamolimo da napuste. I iskreno govoreći, od skoro 7.000 ljudi, ne mislim ni da su pola njih stvarno mentalno naši članovi, s obzirom na naše kriterije. Čak i ako moramo spustiti broj na 3.500, ali biti stvarni i razumjeti i vjerovati da su to sve naši članovi, meni će to biti u redu. Jer broj članova nije isto što i broj glasova, a ja želim da svi naši ljudi budu primjer onoga što Platforma predstavlja. Dakle, da, ima ljudi koji paničare i pitaju se šta se dešava, ali ništa se ne dešava, normalno je, osim što, za razliku od drugih stranaka

koje žele zadržati sve i primiti sve, mi ne želimo zadržati sve, nego ih ohrabrujemo da napuste ako nisu ono što očekujemo da budu.

Clark Curtis:

Općenito, sa lokalnim izborima koji su za nekih osam mjeseci, koji je tvoj opšti osjećaj po pitanju mnogih stvari koje pokušavate da učinite kako biste se pripremili za njih? Šta misliš i osjećaš o tome gdje stojite sada po pitanju nadolazećih izbora?

Mirsad Hadžikadić:

Pa, imam osjećaj da će biti teško pronaći prave ljude koji će nas dobro predstavljati. Neke opštine su apsolutno prelijepo. Kad sam čuo ko razmišlja o tome da isturi svoj šešir odnosno da stavi svoje ime u šešir, ja sam se zaista obradovao. Bilo je prelijepo. Neki ljudi se ističu i sama činjenica da oni žele ovo da urade je divna i puno sam joj se obradovao. Problem je što nemamo takve ljude svugdje, a pronalazak takvih ljudi će biti odličan jer moramo pronaći mnogo ljudi. Moramo naći 500 ljudi da se kandiduju jer ima veliki broj opštinskih utrka, i to ne samo za gradonačelnike, nego i za vijećnike. Stoga će rad kadrovskog odjela biti ključan da se pomogne razumjeti ko može a ko ne može biti ključ promjene. A onda je još jedna odluka da li da isturimo svoje kandidate nezavisno i gdje god možemo, ili trebamo razmisliti o tome da podržimo druge stranke, i možemo li mi biti viđeni kao oni koji će pomoći nacionalistima da pobijede tako što ćemo odnijeti glasove od stranaka lijeve ili centralne lijeve orijentacije. Dakle moramo biti savjesni po tom pitanju takođe. Bit će vrlo interesantno. Svakodnevno dobijam, čak i danas dok smo se krili od tornada, dobio sam dvije poruke od ljudi koji kažu da bih ja mogao biti taj koji će uzeti glasove od ljevice ili centralne ljevice i dozvoliti nacionalistima da pobijede, pa me pitaju jesam li siguran da to želim. Naravno da to ne želim, ali takođe ne želim da legnem i pustim da oni rade što god žele da rade. Objasnio sam ljudima da ćemo imati alijanse, ali na nivou osobe. Gdje vidimo odličnu osobu, mi ćemo podržati tu osobu, nezavisno od toga kojoj stranci pripada. Dakle, pažljivo ćemo razmisliti o tome koga kandidujemo, ili koga podržavamo ili koga ignorišemo i ne učestvujemo u izborima u tom mjestu. Moramo razumjeti gdje smo snažni a gdje nismo. Ali mi ćemo takođe iskoristiti ovo kao priliku da educiramo ljude. Volio bih da budemo u

stanju kandidovati svoje ljude čak i ako znam da neće pobijediti, ali samo kako bi se navikli na taj proces, ako mislim da je to izuzetno važno, a to će naravno biti viđeno kao oduzimanje glasova drugima. Dakle, morat će biti puno kompromisa, a ja ne želim da izgubimo dušu u tom procesu prilagođavanja prisustvu novih kandidata za razne pozicije.

Clark Curtis:

Hvala ti.

Mirsad Hadžikadić:

Hvala tebi.